

En Jordi Amat tothom sap qui és, és un home que ha descobert el tresor dels arxius, públics i privats, on s'hi troben moltes matèries que permeten explorar millor els raconets, la cruïlla, entre història, política i cultura. Esmentarem alguns llibres importants, ja s'ha esmentat *La conjura dels irresponsables*. Té un llibre més conegut, que és la biografia d'un home molt important, com és el Josep Maria Vilaseca (*Un país a l'ombra*), i ja un llibre que l'autor estima especialment que és la biografia de Josep Benet, que es diu *Com una pàtria*. En Jordi és una persona que li va passar una cosa excepcional, es va fer famós amb un article, titulat, l'assassinat d'en Covi. Allà hi havia el gruix de la percepció sobre el que passa, i el que opina que ens pot anar passant. La gent que exposa aquests racons complicats de la cruïlla història-política-cultura tendim a creure que tenen una bola de vidre, i per tant passa allò que els preguntem què passarà. El nombre de les incògnites és extremadament gran, com no ho havia estat mai. En aquest sentit, l'èxit de la convocatòria d'aquesta trobada expressa la intensitat de les incògnites que es plantegen i la serietat de les actituds en què ens hem reunit.

Parla Jordi Amat –Bona nit a tots, m'hauria d'estar acostumat a fer coses d'aquestes però no m'acostumo, estic una mica incòmode i molt agraït perquè m'hàgiu convidat. Com estic contestant durant les darreres setmanes a la pregunta "i ara què?" No és "no ho sé" sinó "ara o res". O res o estem perdent, i quan dic que estem perdent, vull dir que els catalans estem perdent i en això podem estar tots d'acord, i és important que ens posem d'acord en algunes coses; perquè fins fa sis mesos un sopar d'aquestes característiques s'hagués organitzat sense que la gent hagués portat a la bossa pedres perquè en algun moment donat poder-nos tirar uns als altres. L'ona expansiva dels "irresponsables" ha estat descobrir amb una certa esperança que es podia reprendre una conversa sobre el nostre present, que havia estat interrompuda durant molt de temps, una conversa entre discrepans.

Abans de l'1 d'octubre vaig escriure un article dient que, passes el que passes, el fracàs seria enorme, però en canvi aquell diagnòstic, al cap de dos mesos, posat dins del llibre, no va generar aquella reacció. Perquè ho mires des d'on ho mires, es va tenir una consciència de què s'havia arribat a un punt de no retorn i que calia reconstruir una comunitat de diàleg, primer entre catalans. Per una altra banda, el canal de diàleg entre catalans i espanyols està fet molt mal bé, però hi havia una necessitat de reconstruir aquesta comunitat interna que fa sis mesos era molt difícil i ara diria que comença a no ser-ho tant, perquè coses com aquesta, o reflexions com el llibre, en general totes són molt positives.

Anècdota: Quan va fer una presentació a Vilanova (el poble dels seus pares) del llibre, es va trobar que la reconstrucció del diàleg no era tan fàcil. L'autor no sap si és que els assistents eren de l'assemblea nacional, a qui ell explicava la seva interpretació dels fets, que intenta ser militantment equidistant, però els va saber molt de greu, era un sentiment molt autèntic..

Això li ha passat molts cops amb gent que ha llegit el llibre, que comparteixen la seva opinió però, és igual, perquè ja han pres una decisió. Comparteixen la comunitat de diàleg, però molta gent, des de l'experiència de l'1 d'octubre tenen una fractura a la seva vida i per ara no la poden ni volen suturar.

Continuant amb l'anècdota, hi havia cinc o sis persones que sostenien que estaven millor que mai. Que ho teníem a tocar i el motiu era que la capacitat de desestabilització europea de la situació creada era autèntica i aquesta era la nostra força. Tot i que aquesta opinió és diferent de la meva, ha de formar part de la meva comunitat de diàleg, i això ho fa molt difícil. Quant els diagnòstics

sobre els quals tenim son molt diferents, quan algú veu les coses d'una manera tant contrària a la de l'altre, es crea una dificultat de reprendre una conversa amb algú que cregui que esta casi aconseguit i és a causa de la desestabilització creada.

Considerant el següent com una descripció i no com una opinió; es podria considerar que una de les estratègies per part de la majoria parlamentària que ha de constituir govern, és la desestabilització. Potser a llarg termini això funciona, però a curt termini no és un exercici de responsabilitat. Podríem plantejar nos la pregunta de com hem arribat fins aquí i perquè no es va resoldre d'una forma constructiva, però això té tantes opinions com persones.

La conclusió després de tots aquests dies de xarrades, és que si no es va saber resoldre i si no se sap resoldre en aquest cas, és perquè no té solució, que és una cosa molt inquietant. Molts de nosaltres pensem que, mentre que la gent que està en la presó, i hi sigui, difícilment tindrà solució. Una altra cosa és com haurem de tipificar que és el que ha de fer aquesta gent, això també és complicat; perquè si ells van apostar per la via de la unilateralitat, ja que l'Estat no en va necessitar donar cap altra, i van anar bastant fins al final, impulsant les lleis que van impulsar i generant el clima de desbordament que ven viure. Si això ho plantejes i perds (es podria convenir que es va perdre), quin preu té això? Aquesta derrota política, que hi haurà gent que ho pagarà de forma dramàtica però de fet ho pagarem tots, ho pagarem tots els que sentim que la nostra manera de ser políticament en comunitat és la que crea el marc del catalanisme.

Hauríem de poder pactar que la unilateralitat va perdre. Que s'hagi viscut aquesta derrota vol dir que el procés s'ha acabat? No. En les eleccions del 21 de desembre va haver-hi dos milions de persones que van dir que apostaven per la independència, però també una mica més de dos milions que van dir que no apostaven per la independència. No es pot dir que el 21 de desembre n'hi hagués cap que votés per posicions ambigües, pel que fa aquest punt. Per una altra banda, la posició del pacte no ha sortit reforçada, però en algun moment les dos parts es hauran d'entendre però recuperar l'autogovern i començar a "recosir-se". La gent que està en posicions intermèdies no poden liderar la solució, però són els que tenen la capacitat per a produir una mediació per reprendre la conversa. Hi ha condicions perquè aquesta conversa es pugui fer, per exemple en la qüestió d'alliberació dels presos.

En Jordi Amat opina que un dels preus que haurem de pagar per aquesta derrota, té a veure amb la llengua, sense tindre a veure amb si estàs a favor o no amb la immersió, però en tot cas la força i l'elaboració d'un discurs doctrinal en contra de la immersió, és molt més forta que la que hi havia abans, s'han de buscar solucions; per exemple que el català estigi present a les altres institucions arreu de l'estat, tot i estar en contra de la immersió lingüística.

En tot cas, hi han dues majories molt consolidades de la societat catalana que estan ferides, de maneres diferents, però tenen raó les dues d'estar-ho, i cal trobar els mecanismes i totes les formes de mediació perquè el diàleg es pugui aconseguir.

La situació econòmica de Catalunya ha canviat, no és la que era abans. Quan es planteja el model de desenvolupament territorial de la transició, arriba un moment, després de que el Pacte del Majestic deixa de ser operatiu, això ho evidencien les relacions Pujol-Aznar. La fórmula de sortida que pensa Maragall, que només la pensa ell, i els que li envolten gairebé ningú i creu (o que ho fan d'una manera tàctica), i aquest és un dels problemes. Però el món, quan allò va ser pensat, no és el món d'ara. Per una banda, la globalització és una realitat que en aquells moments

no ho era, i les reaccions que a la globalització que ara estem vivint fan que la solució no sigui la de la discussió tradicional. Ara, amb la globalització el món és molt més complicat que en els anys noranta. Ara, el nostre món de seguretat d'Europa està assetjat per un món que reclama unes seguretats que teníem (mes que tenim), i que tenim menys recursos per poder-les tenir. Mentre nosaltres estem atrapats en aquesta discussió, que és una discussió institucional amb conseqüències en la convivència, el món cada vegada es fa més complicat i nosaltres perdem més el temps. Aquesta és una de les coses que hauríem d'entendre, que estem plantejant un problema com fa vint anys.

Durant la primera meitat dels anys noranta-cinc, Maragall va enviar una sèrie de cartes a Jorge Semprún, Harold, François Mitterrand, Felipe Gonzalez i Daniel Cohn-Bendit, amb la vivència traumatitzada de com Europa no ha sabut afrontar la guerra dels Balcans, i el Maragall veu que el problema vinent serà el de la globalització, on hi haurà un eixamplament democràtic per fer una transferència de poder a la gent, o els mercats guanyaran. El problema de veritat, plantejat avui per un ciutadà del sud d'Europa és aquest. En canvi nosaltres, entestats en aquesta problemàtica, no som capaços de donar nos compte que valdria més pensar en aquesta clau, és a dir, la clau nacional és una bona quartada per no afrontar el problema global que és en el que estem immersos.